

**Témy dizertačných prác pre prijímacie konanie na doktorandské štúdium na akademický rok
2024/2025 :**

Študijný odbor : politické vedy

Študijný program : verejná politika a verejná správa

Prof. Ing. Ivana Butoracová Šindleryová, PhD. – denná forma štúdia

Aktuálne výzvy z pohľadu verejnej správy a verejnej politiky na Slovensku – vybrané otázky

Autor/-ka v dizertačnej práci pristupuje k identifikácii stavu kritických oblastí verejnej správy a verejných politik v Slovenskej republike z pohľadu kľúčových (využitých i premrhaných) príležitostí a otvárajúcich sa problémov pre odbornú i vedeckú diskusiu, a to v lokálnom, národnom alebo európskom kontexte. Cieľom skúmania je definovať tieto míľniky pre vybratú oblasť/inštitúciu verejnej správy a na základe rešerše dostupných zdrojov, realizácie relevantných analýz a komparácie osvedčených postupov otvoriť obsahovo zmysluplnú diskusiu a navrhnúť konštruktívne riešenia. Tému je možné poňať aj ako súbor prípadových štúdií tematicky previazaných s nosnou vybranou oblasťou pre diskusiu.

Current challenges from the point of view of public administration and public policy in Slovakia – selected questions

In the dissertation, the author approaches the identification of the state of critical areas of public administration and public policies in the Slovak Republic from the point of view of key (used and wasted) opportunities and emerging problems for professional and scientific discussion, in a local, national or European context. The goal of the research is to define these milestones for the selected area/institution of public administration and, based on the search of available sources, the implementation of relevant analyzes and the comparison of best practices, to open a content-meaningful discussion and propose constructive solutions. The topic can also be thought of as a set of case studies thematically connected with the main selected area for discussion.

doc. PhDr. Richard Brix, PhD. – denná / externá forma štúdia

REGIONÁLNE INOVÁCIE AKO NÁSTROJ ROZVOJA SAMOSPRÁVNÝCH KRAJOV

Regionálne inovácie predstavujú kľúčový prvok pre zvýšenie konkurencieschopnosti a udržateľného rozvoja regiónov. V kontexte samosprávnych krajov je dôležité skúmať, ako môžu inovačné prístupy prispieť k riešeniu lokálnych výziev, zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti a zlepšovaniu kvality života obyvateľov.

Cieľom práce bude analyzovať rôzne formy inovácií, vrátane technologických, organizačných a sociálnych inovácií, a ich vplyv na rozvoj samosprávnych krajov. Práca sa bude zameriavať na identifikáciu hlavných faktorov, ktoré podporujú úspešnú implementáciu inovácií na regionálnej úrovni, ako aj na prekážky, ktoré bránia ich efektívnemu využitiu. Výskum sa opiera o prípadové štúdie z rôznych regiónov, ktoré ilustrujú konkrétne prístupy a stratégie úspešného zavádzania inovácií.

REGIONAL INNOVATIONS AS A TOOL FOR THE DEVELOPMENT OF SELF-GOVERNING REGIONS

Regional innovations is a key element for increasing the competitiveness and sustainable development of regions. In the context of municipal regions, it is important to explore how innovative approaches can contribute to solving local challenges, increasing economic performance and improving the quality of life of citizens.

The aim of this thesis will be to analyse different forms of innovation, including technological, organisational and social innovations, and their impact on the development of municipal regions. The thesis will focus on identifying the main factors that support the successful implementation of innovations at the regional level, as well as the barriers that hinder their effective use. The research draws on case studies from different regions to illustrate specific approaches and strategies for successful innovation implementation.

Prof. Július Horváth, PhD. – externá forma štúdia

Eseje (úvahy) o súčasnom charaktere kapitalizmu na Slovensku

Po rozpade socialistického systému vyzeralo zrejmé, že nový charakter spoločenského poriadku pôjde cestou imitácie kapitalistického systému v rozvinutých krajinách západného svet. Slovensko, podobne iným krajinám v Strednej Európe, sa vybralo cestou imitácie západného kapitalizmu, čo sebou prinášalo rast životnej úrovne. Nedávne udalosti, ako medzinárodné konflikty, rastúca skepsa v rôznych krajinách voči Európskej únii, rast nacionalnej politiky v mnohých krajinách ukazuje, že postupne si každá krajina vybuduje svoj model kapitalizmu. V tejto dizertačnej práci sa diskutujú otázky špecifika budovania národného kapitalizmu na Slovensku, prípadne v iných krajinách Strednej Európe.

Essays (reflections) on the current nature of capitalism in Slovakia

After the collapse of the socialist system, it seemed that in Central Europe the new character of the capitalist social order would follow the path of imitation of the system as developed in countries of Western Europe. Slovakia, like other countries in Central Europe, chose the path of imitation of Western capitalism, which brought with it an increase in the standard of living. Recent events, such as international conflicts, growing skepticism in various countries towards the activities of the European Union, the growth of nationalist and populist politics in many countries show that gradually each former socialist country will build its own model of capitalism. This dissertation discusses the issues of the specifics of building national capitalism in Slovakia, or in other Central European countries.

Doc. PhDr. Peter Horváth, PhD. – denná forma štúdia

Odbory/ZMOS ako aktér verejnej politiky na Slovensku

Aj keď k hlavným tvorcom verejnej politiky na Slovensku patria dominantne členovia vlády a poslanci parlamentu, významnú úlohu zohrávajú aj aktéri mimo priamej politickej sféry. Jedným z významných aktérov mimo politických strán (z výsledkov ich volebných súbojov sa následne kreuje parlament a vláda) sú aj odbory ako reprezentanti záujmov zamestnancov, resp. ZMOS ako najvýznamnejší reprezentant miestnej samosprávy. Spolu s vládou a zamestnávateľmi sú aktérmi napríklad kolektívneho vyjednávania o výške minimálnej mzdy na daný rok. V politických reáliách odbory inklinovali (nielen na Slovensku) vždy viac k ľavicovému spektru politických strán, neraz aj priamo podporovali politické aktivity jednotlivých ľavicových politických subjektov (napríklad iniciovanie referenda o predčasných voľbách v roku 2004). Dizertačná práca má za cieľ analyzovať pôsobenie jednotlivých druhov odborových organizácií na Slovensku /ZMOS, dôraz klásť na inštitucionálne pôsobenie odborov / ZMOS a zmapovať ich praktický vplyv na jednotlivé sektorové politiky.

Trade unions/ZMOS as an actor of public policy in Slovakia

Although Slovakia's leading creators of public policy are dominantly members of the government and members of parliament, actors outside the direct political sphere also play an important role. One of the important actors outside the political parties (parliament and government are subsequently created from the results of their electoral battles) are also trade unions as representatives of the interests of employees, respectively ZMOS as the most important representative of local self-government. Together with the government and employers, they are actors in, for example, collective bargaining on the minimum wage amount for the given year. In political realities, trade unions have always tended (not only in Slovakia) more towards the left-wing spectrum of political parties, often directly supporting the political activities of individual left-wing political subjects (for example, initiating a referendum on early elections in 2004). The aim of the dissertation is to analyze the operation of individual types of trade union organizations in Slovakia/ZMOS, to emphasize the institutional operation of trade unions/ZMOS and to map their practical impact on individual sector policies.

Doc. PhDr. Ján Machyniak, PhD. – denná/externá forma štúdia

Činnosť združení reprezentujúcich záujmy samosprávy na Slovensku

Dizertačná práca s názvom "Činnosť združení reprezentujúcich záujmy samosprávy na Slovensku" sa zaoberá analýzou a hodnotením úlohy a vplyvu združení, ktoré zastupujú záujmy samosprávnych subjektov na území Slovenska. Cieľom práce je poskytnúť hlbší náhľad do fungovania týchto združení, ich vzťahov s vládou a inými relevantnými inštitúciami, ako aj ich účinnosti pri presadzovaní záujmov samosprávnych jednotiek. Výsledky práce budú mať význam pre posilnenie demokratických procesov v rámci samosprávnych štruktúr a môžu slúžiť ako základ pre formulovanie politik a stratégií v oblasti miestnej samosprávy na Slovensku.

Activity of the Associations Representing the Interests of Self-Government in Slovakia

The dissertation entitled "Activity of Associations Representing the Interests of Self-Government in Slovakia" deals with the analysis and evaluation of the role and influence of associations representing the interests of self-governing entities in Slovakia. The aim of the dissertation is to provide a deeper insight into the functioning of these associations, their relations with the government and other relevant institutions, as well as their effectiveness in advocating for the interests of self-governing units. The results of the dissertation will be significant for strengthening democratic processes within self-governing structures and can serve as a basis for formulating policies and strategies in the field of local self-government in Slovakia.

Doc. JUDr. Bystrík Šramel, PhD. – denná/ externá forma štúdia

Verejnoprávna regulácia slobody prejavu v on-line prostredí

Internet v porovnaní s tradičnými médiami (rozhlas, televízia etc.) umožňuje nielen rýchly a bezprostredný prístup každého k informáciám, ale súčasne každému jednému človeku poskytuje priestor pre neobmedzené šírenie svojich myšlienok a názorov. Sloboda prejavu je tak v podmienkach internetového prostredia v podstate neobmedzená, absolútna. Z pohľadu práva je však takýto stav značne problematický. Ústavou garantované práva a slobody okrem slobody prejavu zahŕňajú totiž aj také práva, ako je právo na súkromie, či právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. V prostredí internetu je preto samozrejmé, že ku kolízii týchto práv musí dôjsť. Okrem toho, v dôsledku neobmedzenej možnosti slobody prejavu je internet tiež živnou pôdou pre šírenie rôznorodých nenávisťných prejavov, ktoré v konečnom dôsledku naplňujú až znaky skutkových podstat trestných činov. Z uvedených dôvodov dizertačná práca tiež analyzuje jednotlivé negatívne sprievodné javy neobmedzenej slobody prejavu majúce až trestnoprávny dosah. Dizertačná práca tiež skúma možnosti právnej regulácie internetového prostredia a analyzuje niektoré možné prístupy v oblasti verejnej politiky iných krajín k otázke zneužívania slobody prejavu v internetovom prostredí. Práca tiež analyzuje relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa slobody prejavu v prostredí internetu, ktorá v posledných rokoch zaznamenala prudký rozvoj. Výstupom celej práce je návrh opatrení, ktoré by prispeli k zníženiu miery protiprávnej činnosti spojenej so slobodou prejavu na internete a zabezpečili by tak účinnú ochranu ústavou garantovaných práv fyzických a právnických osôb.

Public Law Regulation of Freedom of Expression in the Online Environment

Compared to traditional media (radio, television, etc.), the Internet not only allows everyone to have quick and immediate access to information, but at the same time it provides every single person with the space to disseminate their ideas and opinions without restriction. Freedom of expression is thus essentially unlimited, absolute in the conditions of the Internet environment. From a legal perspective, however, such a state of affairs is highly problematic. In addition to freedom of expression, the rights and freedoms guaranteed by the Constitution also include such rights as the right to privacy and the right to preserve human dignity, personal honour, reputation and the protection of one's name. In the Internet environment, therefore, it goes without saying that there must be a clash between these rights. Moreover, as a result of the unlimited possibilities of freedom of expression, the Internet is also a breeding ground for the dissemination of a variety of hate speech which, in the final analysis, even fulfils the elements of criminal offences. For these reasons, the dissertation also analyses the individual negative concomitant phenomena of unrestricted freedom of expression, which have even criminal implications. The dissertation also examines the possibilities of legal regulation of the Internet environment and analyses some possible public policy approaches of other countries to the issue of abuse of freedom of expression in the Internet environment. The thesis also analyses the relevant case law of the European Court of Human Rights concerning freedom of expression in the internet environment, which has seen rapid development in recent years. The outcome of the whole thesis is a proposal of measures that would contribute to the reduction of the level of illegal activities related to freedom of expression on the Internet and would ensure effective protection of the constitutionally guaranteed rights of natural and legal persons.

Doc. PhDr. Jaroslav Mihálik, PhD. – externá forma štúdia

Dekompozícia krajnej pravice v Európe: mainstreamizácia krajne pravicového populizmu?

Podpora krajne pravicového populizmu a radikalizácia časti spoločnosti získava čoraz väčšiu dominanciu aj v 21. storočí. Existujú dôkazy, kedy aj vyspelé demokracie prostredníctvom slobodných volieb dosadzujú do volených inštitúcií politické subjekty, ktoré môžeme definovať ako krajne pravicové, extrémistické či populistické. Cieľom dizertačnej práce je systematický výskum a komparácia pôsobenia úspešných krajne pravicových subjektov v Európe na vybraných prípadových štúdiách. V práci je dôraz kladený na precízne vystavanie teoretických prístupov a operacionalizácii štúdia krajnej pravice, populizmu a využitie empirických dát, ktoré vysvetľujú súčasný fenomén tzv. mainstreamizácie krajne pravicového populizmu, ktorý de facto legitimizuje predstaviteľov krajnej pravice k účasti na štátnej moci a ovplyvňovaniu spoločenských, politických a ekonomických procesov v štátoch Európskej únie.

The decomposition of the far right in Europe: the mainstreaming of far right populism?

Support for extreme right-wing populism and the radicalization of part of society is gaining more dominance also in the 21st century. There is evidence that even advanced democracies, through free elections, install political subjects in elected institutions, which we can define as extreme right-wing, extremist or populist. The aim of the dissertation is a systematic research and comparison of the influence of successful far-right entities in Europe on selected case studies. In the thesis, the emphasis is placed on the precise development of theoretical approaches and the operationalization of the study of the extreme right, populism and the use of empirical data that explain the current phenomenon of the so-called mainstreaming of extreme right-wing populism, which de facto legitimizes representatives of the extreme right to participate in state power and influence social, political and economic processes in the states of the European Union.

Doc. PhDr. Andrea Čajková, PhD. Denná/externá forma štúdia

Zlepšenie kapacít prispôsobenia sa klimatickým zmenám v mestách s využitím metodiky „Sponge City“

Podunajskú oblasť postihujú prírodné katastrofy vyplývajúce zo zmeny klímy, zvyšujúcej sa intenzity a frekvencie vln horúčav, období sucha, požiarov a výdatných zrážok s privalovými povodňami na miestnej úrovni. Keďže 75 % obyvateľov regiónu žije v mestách, tieto anomálie vystavujú občanov osobitnému riziku. Lídri miestnych samospráv a miestnych komunit preto musia byť pripravení na tieto anomálie počasia. Mestské vodné hospodárstvo sa doteraz riadilo najmä tradičnými prístupmi vrátane rozsiahlych investícií do šedej infraštruktúry, chýbajúcich inovácií a využívania ekosystémových služieb. Ich spoločenská akceptácia je zvyčajne obmedzená, pretože občania nie sú zapojení do ich navrhovania a testovania. Mestá majú zároveň rôzne mikroklimatické, infraštruktúrne, finančné, právne a sociálne zázemie, ale všetky potrebujú podporu pri predpovedaní miestnych klimatických rizík a identifikácii účinných zásahov. Cieľom dizertačnej práce je syntetizácia poznatkov v oblasti tvorby verejných politík v skúmanej oblasti a taktiež analýza a komparácia príkladov dobrej praxe v oblasti politík pre vyrovnanie sa miest a regiónov s nadmernými zrážkami pomocou rôznych techník pre zmiernovanie /zabraňovanie krízam spojeným s povodňami tým, že sa nastaví nástroje pre oblasti schopnosť prirodzene absorbovať vodu. Výskum bude zameraný na analýzu príkladov dobrej praxe v oblasti politík zameraných na znižovanie rozsahu nepriepustných plôch a zvyšovanie množstva nasiakavých plôch napr.: zelené plochy, zelené steny, jazerá v centre mesta, dažďové záhrady, priepustné chodníky. Zároveň bude skúmané využitie nástrojov participatívneho prístupu pre vypracovanie miestnych akčných plánov, štúdií uskutočniteľnosti a demonštračných investícií.

Improving urban climate change adaptation capacities by the ‘Sponge city’ methodology

The Danube region is affected by natural disasters resulting from climate change, increasing intensity and frequency of heat waves, droughts, fires and heavy rainfall with flash floods at the local level. As 75% of the region's population lives in cities, these anomalies put citizens at particular risk. Local government and community leaders must therefore be prepared for these weather anomalies. Until now, urban water management has mainly been guided by traditional approaches, including large-scale investments in gray infrastructure, lack of innovation and the use of ecosystem services. Their social acceptance is usually limited because citizens are not involved in their design and testing. At the same time, cities have different microclimatic, infrastructural, financial, legal and social backgrounds, but they all need support in predicting local climate risks and identifying effective interventions. The aim of the dissertation is to synthesize knowledge in the field of public policy making in the researched area and The aim will also be to compare examples of good practice in the area of policies for coping with excessive rainfall in cities and regions using different techniques for mitigating/preventing crises associated with floods by setting tools for areas ability to naturally absorb water. The research will be focused on the analysis of examples of good practice in the area of policies aimed at reducing the extent of impervious surfaces and increasing the amount of absorbing surfaces, for example: green areas, green walls, biomuscles, lakes in the city center, rain gardens, permeable pavements. At the same time, the use of participatory approach tools for the development of local action plans, feasibility studies and demonstration investments will be investigated.

Doc. PhDr. Lukáš Cíbik, PhD. – denná/externá forma štúdia

System of financing local self-government in Slovakia

Finančný systém miestnej územnej samosprávy na Slovensku prešiel počas posledných troch dekád zásadnými zmenami, ktoré ovplyvnili úroveň finančnej samostatnosti, nezávislosti a udržateľnosti slovenských obcí a miest. Okrem zabezpečovania každodenného fungovania miestnej samosprávy sú predstavitelia zodpovední za riešenie neočakávaných následkov externých šokov, ako je zvýšená inflácia, dopady ochorenia COVID-19 alebo ceny energií. K tomu prispieva aj nekonzistentná legislatíva v oblasti definovania práv a povinností obcí a miest. Z týchto dôvodov sa stále čoraz hlasnejšie ozývajú požiadavky starostov, primátorov, odbornej verejnosti a politických predstaviteľov na zmenu systému financovania miestnej územnej samosprávy na Slovensku. Dizertačná práca sa zaoberá tvorbou, súčasnosťou a budúcnosťou systému financovania slovenských obcí a miest. Bude analyzovať príjmové zdroje a ich distribúciu medzi miestne územnosprávne jednotky. Výskum dizertačnej práce bude zahŕňať aj hodnotenie odborných návrhov na zmeny súčasného systému, ktoré prichádzajú z prostredia Združenia miest a obcí Slovenska a Únie miest Slovenska. Ich cieľom je vytvoriť jasné pravidlá financovania a vytvoriť dlhodobý udržateľný systém s dôrazom na flexibilitu a preferované ciele. Výsledkom bude vyhodnotenie optimalizačných návrhov založených na primárnej analýze dát kvótného výberu jednotiek miestnej územnej samosprávy, ktoré majú zvýšiť udržateľnosť financovania a odstrániť problematické aspekty.

System of Financing Local Self-Government in Slovakia

The financial system of local self-government in Slovakia has undergone significant changes over the past three decades, affecting the level of financial autonomy, independence, and sustainability of Slovak municipalities and cities. In addition to ensuring the day-to-day functioning of local self-government, representatives are responsible for addressing the unexpected consequences of external shocks, such as increased inflation, the impacts of the COVID-19 pandemic, or energy prices, exacerbated by inconsistent legislation defining the rights and obligations of municipalities and cities. For these reasons, demands from mayors, mayors, professional public, and political representatives for a change in the financing system of local self-government in Slovakia are increasingly resonating. The dissertation addresses the creation, present, and future of the system of financing Slovak municipalities and cities. It will analyze revenue sources and their distribution among local territorial units. The research of the dissertation will also include the evaluation of expert proposals for changes to the current system, coming from the Association of Towns and Municipalities of Slovakia and the Union of Towns of Slovakia. Their goal is to create clear financing rules and establish a long-term sustainable system with an emphasis on flexibility and preferred goals. The result will be an evaluation of optimization proposals based on primary data analysis of units of local self-government selected by quota, aimed at increasing the sustainability of financing and eliminating problematic aspects.

Doc. PhDr. Martin Švikruha, PhD. – denná / externá forma štúdia

Kompetencie jednotiek miestnej územnej samosprávy a ich uplatňovanie v slovenských podmienkach

Na Slovensku je bežná 3 000 jednotiek územnej samosprávy, pričom platí, že kompetencie a povinnosti každej obce sú bez ohľadu na jej veľkosť rovnaké. To vedie k neschopnosti niektorých obcí, hlavne malých obcí plniť zákonné povinnosti. V tomto smere Združenie miest a obcí Slovenska upozorňuje, že univerzálne prenesenie pôsobnosti na všetky obce bez rozdielu ich veľkosti alebo pripravenosti na výkon pôsobnosti prináša do systému automaticky problémy. Táto práca sa preto zameriava na analýzu kompetencií jednotiek miestnej územnej samosprávy a ich praktické uplatňovanie v slovenských podmienkach. Cieľom je zhodnotiť rozsah kompetencií v rámci súčasného legislatívneho rámca v Slovenskej republike. Práca identifikuje hlavné oblasti kompetencií, ktoré patria do pôsobnosti miestnych územných jednotiek, a analyzuje, do akej miery sú tieto kompetencie skutočne využívané na miestnej úrovni. Prínosom dizertačnej práce by mal byť kategorizovanie miestnych územných jednotiek podľa schopnosti ich naplnenia zákonom uložených kompetencií a návrh optimalizačných riešení na odstránenie zistených nedostatkov.

Competencies of Local Territorial Self-Government Units and Their Implementation in Slovak Conditions

In Slovakia, there are almost 3,000 units of territorial self-government. It is a principle that the competencies and obligations of each municipality are the same regardless of its size. This leads to the incapacity of some municipalities, especially small ones, to fulfill legal obligations. In this regard, the Association of Towns and Municipalities of Slovakia points out that the universal transfer of powers to all municipalities, regardless of their size or readiness to exercise these powers, automatically introduces problems into the system. Therefore, this study focuses on the analysis of the competencies of local territorial self-government units and their practical application in Slovak conditions. The aim is to assess the scope of competencies within the current legislative framework in the Slovak Republic. The study identifies the main areas of competencies falling under the jurisdiction of local territorial units and analyzes the extent to which these competencies are actually utilized at the local level. The contribution of the dissertation should be the categorization of local territorial units based on their ability to fulfill legally imposed competencies and the proposal of optimization solutions to eliminate identified shortcomings.

Trnava, 30. 3. 2024

.....
Doc. PhDr. Peter Horváth, PhD.
dekan FSV UCM